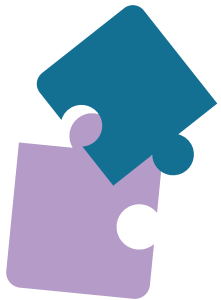

Tips!

Jouw gezicht moet goed zichtbaar zijn

Sommige voorwerpen, zoals een mondkapje, pet of zonnebril, nemen een deel van je gezicht weg. Daardoor is jouw mimiek slecht zichtbaar. Doe het mondkapje, de pet of de zonnebril even af wanneer je in gebaren wilt communiceren.

Werken er meerdere dove mensen of gebarentaalgebruikers in het bedrijf?

Laat deze mensen dan samenwerken! Net als alle andere medewerkers willen ze soms even kunnen kletsen in hun eigen taal. Op deze manier hebben ze steun aan elkaar.

En: samen weet je meer! Ze kunnen elkaar helpen als iemand iets niet goed begrepen heeft.

Het is voor een dove medewerker fijn om een plek te hebben waar hij de ruimte goed kan zien.

Laat de medewerker zelf aangeven wat hij of zij prettig vindt. Als een dove medewerker naar een muur kijkt moet hij/zij altijd omkijken om te zien of er iets gebeurt. Een dove medewerker schrikt dan ook veel sneller van iemand die opeens naast hem staat.

Wil jij iemand roepen die doof is?

Gebruik dan eens het lichtje van je telefoon. Schijn van een afstandje naar de persoon die je wilt roepen en beweeg het lichtje heen en weer. De persoon zal het lichtje zien en opkijken. Dit wordt vriendelijker ervaren dan iemand op zijn rug tikken.

1

Zorg voor voldoende licht

2

Meerdere dove medewerkers

3

Plek in de ruimte

4

Een dove medewerker roepen

Dreigt er gevaar?! Maak een gebaar!

Zorg ervoor dat de BHV'ers weten waar dove mensen werken. Vertel met welk gebaar zij moeten worden benaderd of maak een instructie die getoond kan worden aan de dove medewerker.

Vergeet ook niet de hulpdiensten te vertellen dat er dove mensen aanwezig zijn die niet reageren op praten en roepen.

Voor iemand die doof is, zijn de geschreven notities niet voldoende om de vergadering te begrijpen.

Geschreven tekst is moeilijk te begrijpen door het verschil in grammatica. De dove medewerker wil bovendien ook graag ter plekke meepraten en niet achteraf. Schakel daarom een gebarentolk in voor de vergaderingen.

Dove mensen kunnen hun rechten aanvechten bij de raad voor rechten van de mens.

Heb jij genoeg gedaan om echt inclusief te zijn binnen jouw bedrijf of speelde geld een rol in het niet regelen van voorzieningen? Probeer dan de dove medewerkers te betrekken bij je financiële vraagstuk. Wellicht is het mogelijk om dingen beter te plannen en zo een tolk effectiever in te zetten. Dat bespaart kosten.

Wijkt iemand dan af van de planning, dan is er meer begrip waarom er niet direct weer een tolk kan worden ingezet. Neem mensen mee in je beweegredenen. Dat vergroot het onderlinge begrip.

Beleefdheidsregels gelden ook voor dove medewerkers.

Je mag hen ook aanspreken als ze ergens doorheen praten of zich niet aan de regels houden. Het argument "ik heb het niet gehoord" gaat natuurlijk lang niet altijd op en we hoeven elkaar ook niet te betuttelen.

Wederzijds respect en gelijke behandeling verwachten we van iedereen.

5

Gevaar

6

Vergaderingen en notulen

7

Rechten van een dove

8

Gelijke behandeling